

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (พ.ศ.2552-2561) มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลัก ในการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้มีการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารและการจัดการศึกษา โดยกำหนด หลักการและกรอบแนวคิดให้เน้นการปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้ พร้อมทั้งได้เสนอกฎเกณฑ์ ที่จะก่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบ ไม่ใช่ส่วนหนึ่งส่วนใดของระบบ และพิจารณา ระบบการศึกษาและเรียนรู้ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบการพัฒนาประเทศซึ่งจะต้องเชื่อมโยงกับ การพัฒนาระบบอื่น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เกษตรกรรม สาธารณสุข การจ้างงาน เป็นต้น มีเป้าหมายให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ภายในปี 2561 เพื่อให้คนไทยยุคใหม่เป็น บุคคลที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต สื่อสาร คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม สามารถ ทำงานเป็นกลุ่มพร้อมทั้งเป็นบุคคลที่มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกและความภูมิใจ ในความเป็นไทยและสามารถก้าวทันโลก ดังนั้นในการปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบต้อง เกิดการเปลี่ยนแปลงใน 4 ประเด็น สำคัญ ได้แก่ 1) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนไทยยุคใหม่ ให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ ตั้งแต่ปฐมวัย สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถสื่อสาร คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา ริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึง ประโยชน์ส่วนรวม ทำงานเป็นกลุ่มได้ มีศีลธรรม คุณธรรม ค่านิยม จิตสำนึกและภูมิใจในความเป็น ไทย ก้าวทันโลก เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น สมรรถนะ ความรู้ ความสามารถทำงานมีประสิทธิภาพ มีโอกาสเรียนรู้อย่างเท่าเทียมเสมอภาค 2) พัฒนาคุณภาพครูให้ เป็นครูยุคใหม่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบ กระบวนการ ผลิต และพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานเหมาะสมกับ การเป็นวิชาชีพชั้นสูง อีกทั้งสามารถดึงดูดคนเก่งและดี มีใจรักมาเป็นครูอย่างต่อเนื่อง มีสภาวิชาชีพที่ เข้มแข็ง บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและ แหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ 3) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกกระบบและ แหล่งเรียนรู้ตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4) พัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ เป็นการบริหารจัดการสมัยใหม่ มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา รวมทั้งการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง ชุมชน เอกชน และทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส เป็นธรรมตรวจสอบได้ มีการนำระบบและวิธีการบริหารจัดการแนวใหม่ควบคู่กับ การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนเลือกรับบริการ

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เปลี่ยนบทบาทครู จากเป็นผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก ความสะดวก ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้โดยร่วมกันสร้างรูปแบบ และแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ทักษะความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะเฉพาะด้านความชำนาญการและความรู้เท่าทันด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อความสำเร็จของผู้เรียนทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิต บทบาทของครูที่เปลี่ยนแปลงไป ครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีความรู้มากกว่าครูในศตวรรษที่ 20 โดยจะเปลี่ยนจากการสอนไปสู่การเป็นผู้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา จากถ่ายทอด ความรู้ไปเป็นผู้อำนวยความสะดวก ความรู้และจากการที่ผู้เรียนเรียนรู้แบบผิวเผินไปสู่รู้จริง เปลี่ยนจากสอนวิชาไปสู่พัฒนาครบด้าน เปลี่ยนจากรู้วิชาไปมีทักษะครูเปลี่ยนจากการเป็นผู้รู้เป็นผู้เรียนรู้และเปลี่ยนจากครูผู้รอบรู้วิชาเป็นผู้กำกับการเรียนรู้ของศิษย์เป็น สิ่งสำคัญที่สุด จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การออกแบบการเรียนการสอนจึงต้องมีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น บทบาทของครูในยุคศตวรรษที่ 21 บทบาทของครูจะเปลี่ยนจากผู้ให้ความรู้ เป็นครูผู้อำนวยความสะดวกครูเป็นผู้แนะแนวทางและครูเป็นผู้ร่วมเรียนรู้/ร่วมศึกษาจึงกล่าวได้ว่าบทบาทใหม่ของครูผู้สอนยุคใหม่ คือการเป็นผู้อำนวยความสะดวกมีบทบาทของครูที่จะต้องเป็นครูผู้จัดบรรยากาศการเรียนรู้ ครูผู้แนะแนวทางการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเองได้เต็มศักยภาพ ครูผู้เสริมแรงหรือสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อให้ผู้เรียนมั่นใจและพัฒนาตนเอง เห็นคุณค่าและความหมายของการเรียนรู้ ครูเป็นผู้ใช้คำถามเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียน ครูผู้ประเมิน ให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เพื่อให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนรู้ของตนเป็นผู้เรียนรู้ไปพร้อมกับศิษย์ ในการศึกษาความรู้เรื่องใหม่ ๆ หรือพัฒนานวัตกรรมและครูผู้วิจัย ศึกษาปัญหาในชั้นเรียนและแก้ปัญหาโดยการทำวิจัยปฏิบัติการ

จากการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ผ่านมา สังคมไทยได้ตระหนักถึงปัญหาของการศึกษาที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเท่าที่ควร ทำให้คุณภาพของไทยไม่สามารถแข่งขันได้แต่จะทำเฉพาะปฏิรูปการเรียนรู้ก็จะไม่บังเกิดผลเท่าที่ควรจำเป็นต้องปฏิรูปเรื่องอื่น ๆ ที่เชื่อมโยงกันกับการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยเฉพาะการปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การประกันเกี่ยวกับคุณภาพของด้านสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา ปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนี้เพื่อให้การปฏิรูปการเรียนเป็นไปได้อย่างสมบูรณ์และได้ผลยั่งยืน จึงจำเป็นต้องปฏิรูปทรัพยากร และการลงทุนทางการศึกษา และการปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการศึกษาเน้นการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นคนไทยที่มีคุณภาพและคุณธรรมเข้มแข็ง และแข่งขันได้ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนพบว่าเป็นส่วนหนึ่งมีสาเหตุจากคุณภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของครู และสิ่งสำคัญที่สุดคือ ปัญหาด้านคุณภาพของครู ที่เกิดจากการที่ครูขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่มีแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเอง รวมถึงยังขาดการจัดการความรู้ที่ดี มิได้มีโอกาสดอกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ระหว่างครูแต่ละคนต้องทำงานหนัก มีเวลาในการเตรียมการสอนถ่ายทอดความรู้ไม่เพียงพอ บางครั้งทำให้ครูไม่มีโอกาสได้เข้ารับการพัฒนาอย่างเต็มที่

ซึ่งทั้งหมดนี้ได้ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของไทย ตกต่ำลงดังนั้นการบริหารจัดการสถานศึกษาสมัยใหม่ตามแนวทางการการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีการบริหารจัดการที่จะนำระบบและวิธีการบริหารจัดการแนวใหม่ควบคู่กับการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลยุทธ์การบริหารจัดการจะต้องส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา พัฒนาคุณภาพครูให้เป็นครูยุคใหม่ให้มีบทบาทเป็นครูผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิด การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนไทยยุคใหม่ตามกำหนดหลักการและกรอบแนวคิดของการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 อาจกล่าวได้ว่าพัฒนาคุณภาพครูเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนั่นเองจึงจะถือได้ว่าเป็นการบริหารจัดการสถานศึกษาสมัยใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวความคิดในการบริหารจัดการสถานศึกษาสมัยใหม่ สถานศึกษาจึงต้องมีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นให้มีการปรับตัวต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเริ่มพัฒนาจากแนวคิดการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้และปรับประยุกต์ให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและการเรียนรู้ร่วมกันในทางวิชาชีพที่มีหน้าที่งานสำคัญ คือ ความรับผิดชอบการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกันเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษา

การปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีแนวคิด หลักการในการพัฒนาคุณภาพครูเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งตรงกับ แนวคิดของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ที่ต้องการดำเนินการตามกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกันของครูซึ่งถือได้ว่าเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพของครูจากการรวมตัวของครูทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกัน วางเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน และตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน มีการร่วมมือมีการรวมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม สถานศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาดำเนินการในรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่าเกิดผลดีทางวิชาชีพครู และผู้เรียนที่มุ่งพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษาในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ ดังที่ Sergiovanni (1994) ได้กล่าวว่าชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นสถานที่สำหรับ “ปฏิสัมพันธ์” ลด “ความโดดเดี่ยว” ของมวลสมาชิกวิชาชีพครูของโรงเรียนในการทำงานเพื่อปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียนหรืองานวิชาการโรงเรียน ซึ่ง Hord (1997) มองในมุมมองเดียวกันโดยมองการรวมตัวกันดังกล่าวมีนัยยะแสดงถึงการเป็นผู้นำร่วมกันของครูหรือเปิดโอกาสให้ครูเป็น “ประธาน” ในการเปลี่ยนแปลง (วิจารณ์ พานิช, 2555) การมีคุณค่าร่วมและวิสัยทัศน์ร่วมกันไปถึงการเรียนรู้ร่วมกันและการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ร่วมกับการรวมตัวในรูปแบบนี้เป็นเหมือนแรงผลักดัน โดยอาศัยความต้องการและความสนใจของสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพสู่มาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหลัก (Senge, 1990) การพัฒนาวิชาชีพให้เป็น “ครูเพื่อศิษย์” (วิจารณ์ พานิช, 2555) โดยมองว่าเป็น “ศิษย์ของเรา” มากกว่าเป็นการมองว่า “ศิษย์ของฉัน” และการเปลี่ยนแปลงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มจาก “การเรียนรู้ของครู” เป็นตัวตั้งต้นเรียนรู้ที่จะมองเห็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของ

ตนเองเพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามการรวมตัวเพื่อการเรียนรู้สำหรับเพื่อการเปลี่ยนแปลง เป็นไปได้ยากที่จะทำเพียงลำพังหรือเพียงนโยบาย เพื่อให้เกิดผลการขับเคลื่อนทั้งระบบภายใน สถานศึกษา จึงจำเป็นต้องสร้างความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ทางวิชาชีพร่วมในสถานศึกษาเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพได้ต้องเริ่ม จากภาวะผู้นำร่วมของครูเพื่อขับเคลื่อนการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้วยการบริหารจัดการ สถานศึกษาสมัยใหม่เพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการพัฒนาคุณภาพครูเพื่อ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

การขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในประเทศไทยเกิดขึ้นอย่างเป็น รูปธรรมเมื่อปี พ.ศ. 2560 โดย นพ.ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้ให้นโยบายแก่สถานศึกษาขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนนำกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้มอบนโยบายให้ สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและ บุคลากรอาชีวศึกษา จัดทำแนวทางการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ และ ให้การดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สามารถนำไปสู่การปฏิบัติด้านการพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่ประสงค์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ บรรลุเป้าหมาย พัฒนาผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาต่อไป

วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ได้นำแนวทางการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มาใช้ในสถานศึกษาในปีการศึกษา 2560 พบว่า จากผล การขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของวิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพรยังไม่ส่งผลต่อการพัฒนา ผู้เรียนทั้งด้านความรู้ สมรรถนะและคุณลักษณะที่ประสงค์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิตาม ความคาดหวัง ผลการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของวิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพรเมื่อนำ แนวทางการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ด้านการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จำนวน 13 รายการ คือ 1) การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้สามารถนำไป สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาได้ 2) การกำหนดนโยบายแผนการดำเนินการขับเคลื่อนชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) 3) การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 4) การกำหนดปฏิทินการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษา 5) การสร้างความรู้ความเข้าใจ แนวทางการปฏิบัติการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 6) การพัฒนาครูด้านการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกันอย่างเป็นระบบ 7) การให้คำแนะนำในการดำเนินการ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) ให้ประสบความสำเร็จ 8) การสร้างแรงจูงใจกระตุ้นครูให้มีความตั้งใจ ในการจัดทำร่วมแก้ปัญหา 9) การพัฒนาครูมีความรู้การสร้างเครื่องมือหรือนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง ที่จำเป็น ในการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 10) มีการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ครูมีการฝึกฝนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 11) การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียนการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 12) การจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติ

การขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่มีกระบวนการที่ดีสามารถเป็นแบบอย่างได้ 13) การกำกับติดตาม และรายงานผลการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) รวม 13 รายการ จากการสำรวจข้อมูลของครูเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2560 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการสำรวจข้อมูลของครูเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2560

ข้อที่	ความรู้ ความเข้าใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ความหมายของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	2.23	0.51	น้อย
2	ความสำคัญของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	2.15	0.63	น้อย
3	ประโยชน์ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	2.20	0.89	น้อย
4	การรวมกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	1.90	0.52	น้อย
5	การวิเคราะห์และระบุปัญหา/สิ่งที่ต้องการพัฒนา	2.65	0.69	พอใช้
6	การออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม	2.80	0.69	พอใช้
7	การวิพากษ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และปรับปรุงแก้ไข	2.03	0.87	น้อย
8	การจัดการเรียนรู้ /กิจกรรม /นวัตกรรม	2.40	0.45	น้อย
9	การประเมินผล/สะท้อนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม	2.45	0.69	น้อย
10	การสรุปผลและเผยแพร่แผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม	2.25	0.41	น้อย
รวม		2.31	0.64	น้อย

ที่มา งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการสำรวจข้อมูลของครูเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2560 ภาพรวมครูมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากเป็นนโยบายใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงานหรือแนวทางการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ชัดเจนทำให้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของวิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ไม่ประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวัง

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร มีความต้องการในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ให้ประสบผลสำเร็จ จึงมีความสนใจที่จะวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร” โดยใช้หลักการทฤษฎีการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (RBM : Result Based Management) เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ หรือผลการปฏิบัติงานเป็นหลักวัดผลการปฏิบัติงานด้วยตัวชี้วัดอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน เพื่อควบคุมทิศทางการดำเนินงาน ให้บรรลุตามเป้าหมายของกลยุทธ์ เพื่อร่วมพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอน นำสู่การแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน และนอกจากนี้ผลจากการวิจัยสามารถนำไปใช้ให้เกิดคุณค่าต่อการศึกษาเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา นำกลยุทธ์การบริหารจัดการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามความคาดหวังต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร เป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพรที่เหมาะสมควร เป็นอย่างไร
3. การทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ทดลองใช้อย่างไร
4. ประเมินผลที่ได้จากการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร
3. เพื่อทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร
4. เพื่อประเมินผลการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

ขอบเขตของการวิจัย

กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จากเอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการวิจัยกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ประกอบด้วย

1.1 ด้านการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ประกอบด้วย 13 ขั้นตอน 1) การแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาได้ 2) การกำหนดนโยบาย แผนการดำเนินการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 3) การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 4) การกำหนดปฏิทินการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษา 5) การสร้างความรู้ และความเข้าใจ แนวทางการปฏิบัติการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 6) การพัฒนาครูด้านการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ร่วมกันอย่างเป็นระบบ 7) การให้คำแนะนำในการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ให้ประสบความสำเร็จ 8) การสร้างแรงจูงใจกระตุ้นครูให้มีกำลังใจในการจัดทำร่วมแก้ปัญหา 9) การพัฒนาให้ครูมีความรู้การสร้างเครื่องมือหรือนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องที่จำเป็นในการดำเนินการกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 10) มีการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อให้ครูมีการฝึกฝนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 11) การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอด บทเรียนการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 12) การจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติ การขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่มีกระบวนการที่ดีสามารถเป็นแบบอย่างได้ และ 13) การกำกับติดตาม และรายงานผลการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

1.2 ด้านการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การรวมกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์และระบุปัญหา/สิ่งที่ต้องการพัฒนา ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม ขั้นตอนที่ 4 วิพากษ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรับปรุงแก้ไข ขั้นตอนที่ 5 จัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม ขั้นตอนที่ 6 ประเมินผล/สะท้อนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม ขั้นตอนที่ 7 สรุปผลและเผยแพร่แผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม

2. วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ประกอบด้วย

2.1 สภาพแวดล้อมภายใน แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และด้านการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.2 สภาพแวดล้อมภายนอก แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ นโยบายของรัฐ สถานการณ์ทางการเมืองและสภาพเศรษฐกิจ และสภาพสังคมชุมชนและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

1. การประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

2. ร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

2.1 การวิเคราะห์สถานะแวดล้อม (SWOT Analysis)

2.2 วิเคราะห์ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

2.3 ร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

3. ตรวจสอบ แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างกลยุทธ์บริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพรโดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

4. ตรวจสอบคุณภาพของกลยุทธ์ด้านความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ ตรวจสอบยืนยันคุณภาพของกลยุทธ์โดยพิจารณาตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินของ The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation เป็นเกณฑ์การประเมิน ซึ่งประกอบด้วย 1) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standard) 2) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) 3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standard) และ 4) มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standard) (สุนิษา สาลีพวง, 2556 : 207)

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

1. การทดลองใช้ตามแผนดำเนินการทดลอง กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

2. ผลการทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร บรรลุผลตามวิสัยทัศน์และเป้าหมาย ประกอบด้วย

2.1 ประเมินระดับการปฏิบัติกลยุทธ์

2.2 ผลสัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัดกลยุทธ์

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

การประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

1. ผลการประเมินสมรรถนะ ของผู้เรียน จากการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร
 - 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ปีการศึกษา 2561
 - 1.2 ผลการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ปีการศึกษา 2561
2. ผลการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนของครู จากการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร
3. ผลสัมฤทธิ์ด้านพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาครูจากการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร
4. ผลการประเมินความพึงพอใจของครู ที่มีต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร โดยการใช้แบบสอบถาม ประชากร คือ ครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 64 คน
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร โดยการใช้แบบสอบถาม ประชากร คือ ครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 64 คน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

1. ประชากรในการประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร โดยการใช้แบบสอบถามของขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก (SWOT Analysis) และวิเคราะห์ TOWS Matrix ประชากร คือ ครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 64 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของกลยุทธ์โดยพิจารณาตามเกณฑ์การประเมิน แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร จำนวนรวมทั้งสิ้น 15 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ทักษะในการบริหารงานและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จำนวน 5 คน

2.2 หัวหน้าแผนกวิชาและหัวหน้างานในวิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ซึ่งมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 9 คน

2.3 นักวิชาการที่เป็นผู้มีความรู้ ทักษะในการบริหารงานและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จำนวน 1 คน

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบคุณภาพของกลยุทธ์ด้านความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ เพื่อตรวจสอบยืนยันคุณภาพของร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

3.1 ผู้บริหารสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่มีความรู้มีความรู้ในด้านการบริหาร การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา แผนกลยุทธ์ และประสบการณ์ในการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา (PLC) จำนวน 5 คน

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา (PLC) จำนวน 2 คน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

ประชากรในการทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ครั้งนี้ ได้แก่ ครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 64 คน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

ประชากรในการประเมินผลกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ประเมินคุณภาพโดยใช้แบบสอบถาม และแบบติดตามผลการดำเนินงาน ได้แก่ ครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 64 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากกลุ่มประชากรทั้งหมด

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. สมรรถนะของผู้เรียน จากการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ปีการศึกษา 2561

1.2 ผลการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ปีการศึกษา 2561

2. ผลการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนของครู จากการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

3. ผลสัมฤทธิ์ด้านพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาครูจากการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

4. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ในปีการศึกษา 2560 – ปีการศึกษา 2561

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **กลยุทธ์** หมายถึง การคิดอย่างมีระบบโดยใช้ขีดความสามารถสูงสุดและมากที่สุดที่จะกระทำได้ในด้านแนวคิดการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน ทำให้องค์กรมีกรอบทิศทางที่ชัดเจนในการดำเนินงาน ใช้กลยุทธ์ในการบริหารจัดการหรือการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ สร้างโอกาสให้เกิดความสำเร็จมากขึ้นและทำให้ลดโอกาสความล้มเหลวให้น้อยลง กลยุทธ์ทำให้สถานภาพขององค์กรมีความเข้มแข็ง ทำให้งานบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารใช้กลยุทธ์เป็นแนวทางว่าจะดำเนินการ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและเลือกทางเลือกที่จะก่อให้เกิดผลตามเป้าหมาย

2. **การบริหารเชิงกลยุทธ์** หมายถึง กระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และการควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ ซึ่งเป็นกระบวนการที่กำหนดขึ้นเพื่อให้องค์กรมีทิศทางที่ชัดเจนและมุ่งทำในสิ่งที่เห็นว่าจะสามารถนำพาองค์กรไปสู่ทิศทางที่วางไว้ประกอบด้วย การกำหนดแผนกลยุทธ์ การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการติดตามและประเมินผลกลยุทธ์

3. **วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร** หมายถึง สถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ที่ ตำบลท่าตะเภา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร 86000 เปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

4. **ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)** หมายถึง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ที่มีการรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร สู่คุณภาพการจัดการ

เรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน

5. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร หมายถึง การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ตามแนวทางการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1) ด้านการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

(1) การแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาได้

(2) การกำหนดนโยบาย แผนการดำเนินการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

(3) การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

(4) การกำหนดปฏิทินการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษา

(5) การสร้างความรู้ และความเข้าใจ แนวทางการปฏิบัติการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

(6) การพัฒนาครูด้านการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ร่วมกันอย่างเป็นระบบ

(7) การให้คำแนะนำในการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ให้ประสบความสำเร็จ

(8) การสร้างแรงจูงใจกระตุ้นครูให้มีความตั้งใจในการจัดทำร่วมแก้ปัญหา

(9) การพัฒนาให้ครูมีความรู้การสร้างเครื่องมือหรือนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องที่จำเป็นในการดำเนินการกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

(10) มีการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อให้ครูมีการฝึกฝนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

11) การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอด บทเรียนการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

(12) การจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติ การขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่มีกระบวนการที่ดีสามารถเป็นแบบอย่างได้

(13) การกำกับติดตาม และรายงานผลการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

2) ด้านการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำแนกได้ 7 ขั้นตอน ได้แก่

(1) การรวมกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

(2) วิเคราะห์และระบุปัญหา/สิ่งที่ต้องการพัฒนา

(3) ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม

(4) วิพากษ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรับปรุงแก้ไข

(5) จัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม

(6) ประเมินผล/สะท้อนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม

(7) สรุปผลและเผยแพร่แผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม

6. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของวิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1) สภาพแวดล้อมภายใน แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่

(1) ด้านการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

(2) ด้านการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

2) สภาพแวดล้อมภายนอก แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่

(1) ด้านนโยบายของรัฐ สถานการณ์ทางการเมืองและสภาพเศรษฐกิจ

(2) ด้านสภาพสังคมชุมชนและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี

7. ครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร หมายถึง ข้าราชการครู ครูพิเศษสอน ที่สอนประจำในวิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนในปีการศึกษา 2560-2561

8. การประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร หมายถึง การนำข้อมูลจากการสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

9. การวิเคราะห์สถานะแวดล้อม (SWOT Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมด้วย SWOT Analysis เพื่อหาจุดแข็ง-จุดอ่อน-โอกาส-ภาวะคุกคาม ของการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

10. วิเคราะห์ TOWS Matrix หมายถึง การวิเคราะห์เพื่อกำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร โดยแบ่งออกเป็น 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์เชิงรับ (WT) กำหนดกลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) กำหนดกลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) และกลยุทธ์เชิงรุก (SO)

11. การตรวจสอบคุณภาพของกลยุทธ์ หมายถึง การตรวจสอบคุณภาพของกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินของ The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation เป็นเกณฑ์การประเมิน ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ได้แก่ด้านความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ (สุนิษา สาลีพวง, 2556 : 207)

12. กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร หมายถึง แนวทางในการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพรในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา พัฒนาคุณภาพครู และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศและมาตรฐานสากล ซึ่งกลยุทธ์ประกอบด้วย กลยุทธ์ เป้าหมาย โครงการ ตัวชี้วัด

13. ผลการดำเนินงานของแผนการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร หมายถึง ผลของการดำเนินงานของแผนการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร เพื่อให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์และเป้าหมาย ประกอบด้วยผลการดำเนินงาน 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านการพัฒนาคุณภาพครู และด้านการพัฒนาคุณภาพเครือข่ายการจัดการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

14. การประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร หมายถึง การประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร หลังจากการดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพรประกอบด้วยประเมิน 3 ด้าน ได้แก่

1) ผลการประเมินสมรรถนะของผู้เรียน จากการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

(1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

(2) ผลการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2) ผลการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนของครู จากการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

3) ผลสัมฤทธิ์ด้านพัฒนาเครือข่ายพัฒนาครูจากการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

4) ความพึงพอใจของครู ที่มีต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

15. ผู้เรียน หมายถึง นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ได้กลยุทธ์การบริหารจัดการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สำหรับเป็นแนวทางให้ผู้บริหารใช้ในการส่งเสริมให้ครูนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบการจัดการเรียนรู้ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ สูงขึ้น

2. ผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามารถนำกลยุทธ์การบริหารจัดการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามความคาดหวัง

3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาทั่วไปสามารถนำผลการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ไปใช้ประยุกต์หรือปรับปรุงกลยุทธ์ในการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน

4. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสามารถนำผลการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร เผยแพร่ขยายผลในการกำหนดนโยบายหรือปรับปรุงกลยุทธ์ในการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)